

»Mladi za napredek Maribora 2013«

HLAČE DRUGAČE

Tekstilstvo

Inovacijski predlog

Qq | K ÒÜÕQ ÒÄÜÓY P RÁZÖÜC P ZÁ T ŐUÔ
T ^} q | K ŠÒP S Q ŠWSQ ĚT P RÖZÁ SWZT Q
¥[| K ÜÖÖP R ZÁ U Š Z ZÁ ÓŠ S UXCE P RÒÁT ŐÜÖÜ

MARIBOR, FEBRUAR 2013

»Mladi za napredek Maribora 2013«

HLAČE DRUGAČE

Tekstilstvo
Inovacijski predlog

MARIBOR, FEBRUAR 2013

KAZALO

POVZETEK	4
UVOD	5
TEORETIČNI DEL	6
ZGODOVINA HLAČ.....	7
PREGLED ZGODOVINE HLAČ:	7
ZGODOVINA ŽENSKIH HLAČ:	9
OBLIKE HLAČ	10
TORBICE	12
MOŠNJIČEK	13
TKANINE.....	14
DŽINS	14
PREPROGA	25
PRAKTIČNI DEL	27
KROJENJE	30
SKICE	32
BARVNE RAZLIČICE	34
DRUŽBENA ODGOVORNOST	37
ZAKLJUČEK	38
VIRI IN LITERATURA.....	39
KNJIŽNI VIRI:	39
INTERNETNI VIRI:	39

POVZETEK

V naši raziskovalni nalogi z naslovom Hlače drugače smo se odločili, da si bomo za izhodišče naloge izbrali hlače, ki jih bomo ponovno predelali. Najprej smo pričeli z zbiranjem starih hlač in prišli do kupa starih kavbojk. Sprva smo sicer želeli uporabiti hlače vseh vrst in kvalitet, ki niso več za uporabo, oziroma jih stranke ali lastniki odvržejo iz takšnih ali drugačnih razlogov a smo kot odpaden produkt dobili le jeans hlače - po domače kavbojke. Iz zavrženih hlač smo tako poizkusili narediti nekaj novega. Pričeli smo z risanjem skic in iskanjem novih in zanimivih idej. Pomagali smo si tudi z zgodovino in pregledom kaj je o hlačah že zapisanega v literature in knjigah. Pregledali smo tudi ideje, ki jih najdemo na spletu...

Razmišljali smo o marsičem in se na koncu odločili za veliko preprogo, s premerom 2 - 3 metrov, ki bi bila primerna za ponovno uporabo. Zanimiva se nam je zdela ideja, da bi jo uporabili v kakšnem vrtcu, otroški bolnici ali na kakšnem vrtu za poletno zabavo,... V hlačne žepe bi dodali še kakšne manjše predmete, ki bi preprogo še obogatili.

UVOD

Moda je spreminjajoč se odsev nas samih in časa, v katerem živimo. Obleka je bila in še vedno je sredstvo za razumevanje bogastva in položaja v družbi, pa tudi zavračanje statusnih simbolov in izražanje drugih sporočil. Oblečila lahko odkrivajo naše privilegije, težnje, naprednost in nazadnjaštvo ter dajejo okolju barvitost in pestrost. Lahko rečemo, da vplivajo na oblikovanje naših čustev. So začetek in konec govorice, imenovane moda.(1)

Naš cilj je bil da bi dokazali, da lahko iz preprostih hlač naredimo nekaj novega in drugačnega. Zaželeli smo si, da bi za končen izdelek uporabili stare ponošene hlače in jih tako ne bi bilo potrebno zavržiti. S tem smo naredili tudi nekaj pozitivnega za naše okolje in ekologijo. Izdelki, ki bi drugače romali na odpad ali v koš ali še bolje v posebne odpadke so postali del nove zgodbe. Mi smo jih ponovno uporabili, preoblikovali in skreirali iz njih nekaj novega, kar nam ponovno krasi naše okolje in naš vsakdan.

»Moda proizvaja lepe stvari, ki čez čas postanejo grde.« (J.Cocteau)

TEORETIČNI DEL

Z mojo sošolko sva dolgo razmišljali, kaj bi lahko naredili s starimi že uporabljenimi hlačami, ki sva jih imeli doma kar nekaj . Na koncu sva se odločila za nalogo »HLAČE DRUGAČE«. Pričeli sva z zbiranjem še dodatnih hlač, ki sva jih zlagali na velik kup. Na internetu sva si pogledali fotografije, ki prikazujejo, kaj je možno iz različnih starih oblačil in hlač zanimivega in novega narediti. Predvidevali sva, da imajo skoraj vsi kakšen par starih lač v svoji omari, ki ga več ne potrebuje. Škoda se nama je zdela, da bi te hlače zavrgli ali celo vrgli v stran.

Nato sva pričeli sami risati skice in si pridobili tudi nekaj znanja o zgodovini ter o različnih modelih hlač. Zanimali so naju tudi preostali modni dodatki, ki bi jih lahko ustvarili iz starih hlač in so se nama zdeli primerni za to temo.

Na koncu sva se odločili, da narediva preprogo in mošnjičke. Izdelek bi obogatili še s kakšnimi predmeti, ki bi jih nato podarili otrokom v vrtcih ali bolnicah.

Slika 1: Zložene kavbojke

Slika 2: Mošnjiček

ZGODOVINA HLAČ

Hlače so oblačilo, ki pokriva spodnji del telesa in sicer vsako nogo posebej. Moški so hlače nosili že od Antike naprej, ženske pa lahko samozavestno nosimo hlače šele slabih devetdeset let. Čeprav so hlače še vedno simbol moške identitete so primerne skoraj ob vseh priložnostih.

Pregled zgodovine hlač:

- V kovinski dobi so nastale prve hlače. Dolge hlače so bile pri gležnju zavezane, pri pasu pa zatrjene s pasom. Izumili so jih Germani 2000 pred do 600 po Kristusu.
- V romaniki so bile sestavljene iz dveh hlačnic, ki so bile ob gležnjih obvezane.
- V renesansi so prevzeli od najemnikov napihnjene in z zarezi imenovane nabrane hlače.
- V baroku so bile hlače dolge do mečnice in pod kolenom zavezane. Po tem so se zožila navzdol v valjasti obliki.
- V rokokoju so bile hlače dolge do kolen (Culotte). Pri tem so tudi nosili bele dokolenke, ki so bile pod hlačami zatrjene. Pozneje so bile hlačnice ob straneh z gumbnicami, ki so jih zapeli z zaponko na nogavicah.
- V klasicizmu so imeli raje svetle barve. Dolge hlačnice (Pantalons) so izrinile ozke pumparice, ki so bile stransko zaprte. V začetku so bile dolge do meč, kasneje pa tudi gležnjev.(3)

To je bilo nekaj o zgodovini hlač in iz tega izvemo tudi to, da so moški bistveno dlje nosili hlače od žensk, torej so hlače dlje moški del oblačil.

Slika 3: Prvi moški v hlačah
(Germani)[3]

Slika 4: Ena od prvih žensk v hlačah
(MarleneDietrich)

Slika 5: Coco Chanel

Zgodovina ženskih hlač:

Ženske lahko samozavestno nosimo hlače šele slabih devetdeset let. Čeprav so še vedno simbol moške identitete so primerne skoraj ob vseh priložnosti. Prva ženska, ki je pogosteje kršila protokol in tudi ob državnih obiskih nosila hlače je bila Hillary Clinton (žena prejšnjega ameriškega predsednika).

Zakaj so bile hlače na ženski škandalozne ?

- S tem ko je na začetku 20.stol. oblekla hlače je pokazala da ima noge s čimerse meščanska kultura takrat ni mogla sprijazniti.

Za priljubljenost hlač so poskrbele znane filmske igralki Katharine Hepburn, Greta Garbo ter pevkica in igralka Marlene Dietrich. Če so bile hlače nekoč znak emancipacije se simbolika ženske v hlačah spreminja. Ni več drzna v hlačah temveč celo nasprotno, drzna je v krilu.(1)

Slika 6 : Katharina Hepburn

Slika 7 :Greta Garbo

Slika 8: Marlene Dietrich

OBLIKE HLAČ

HLAČE

OZKE

RAVNE

ZVONASTE

ŠIROKE

HLAČE
S
TETO -
TAJKOVKE

NAPIHNJENE
PALAZZO

SAROUZEL

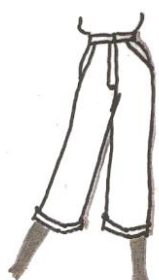
NA KURENČEK

DOKOLENSKE

JAHALNE

GAUCHO

RIBIŠKE

TIRATSKE - CAPRI

TUMPARICE

BERMUDA

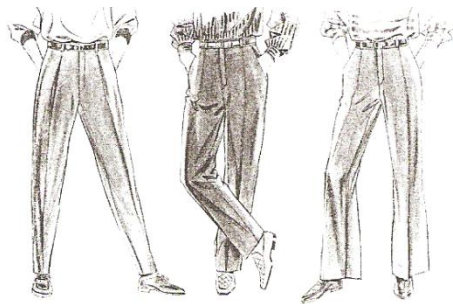

KRATKE
SHORTS

NAPIHNJENE
KRATKE - BLOOMERS

Slika 9: oblike hlač

1: Röhrenhose

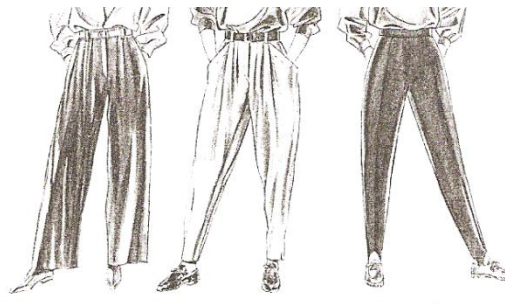
Enge Hose; die Hosenbeine sind unten deutlich schmaler.

2: Gerade Hose

Hüftschmale Form mit einem geraden Verlauf der Hosenbeine.

3: Ausgestellte Hose

Gesäßenge Hose, bei der die Fußweite größer ist als die Knieweite.

4: Flatterhose

Sie hat einen sehr weiten und geraden Schnitt. (Slacks¹⁾)

5: Karottenhose

Gesäßweite Form; die Hosenbeine verengen sich zum Knöchel hin.

6: Keil- oder Steghose

Fußstege halten die keilförmig verlaufenden Hosenbeine straff.

7: Bundfaltenhose

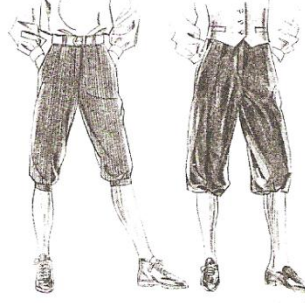
Eingelegte Falten unterhalb des Bundes geben bequeme Weite.

8: Aufschlaghose

Aufschläge (Stulpen oder Umschläge) am Hosensaum wirken sportlich.

9: Jeans

Markante Steppnähte, Nieten und Lederwappen sind kennzeichnend.

10: Kniebundhose

Schmale Hose mit Bundabschluß, der knapp unterhalb der Knie liegt.

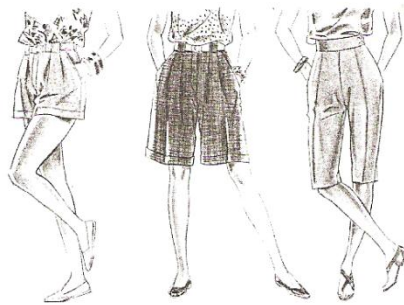
11: Knickerbocker

Wadenlange, weite Hose mit Überfall, der den Bundabschluß bedeckt.

12: Palazzohose²⁾

Sehr lange, weite Hose mit engem Beinabschluß. (Peder-, Haremshose)

13: Shorts³⁾

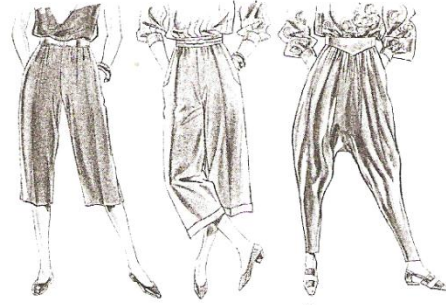
Bezeichnung für kurze Hosen. Hot Pants⁴⁾ sind hautenge Damenshorts.

14: Bermuda-Shorts

Die Hosenbeine enden knapp oberhalb der Knie. (Bermudas)

15: Caprihose

Sie ist enganliegend und knapp kniebedeckend. (Piratenhose)

16: Fischerhose

Dreiviertellange Hose mit bequemer Weite. (Kulihose⁵⁾)

17: Gauchohose⁶⁾

Sie ist wadenlang, weit geschnitten und wirkt hosenrockähnlich.

18: Sarouelhose⁷⁾

Rockähnlich weit mit tiefer Schritt naht und engem Beinabschluß.

Slika 10: oblike hlač [3]

TORBICE

Bolj ko se je ženska emancipirala, večja je postala njena torbica. V začetku jo je potrebovala zgolj za robčke, danes jo potrebuje za dokumente, ključe ... in za mnoge druge stvari za avtonomno življenje.

Torbica je ženskin najpomembnejši modni dodatek, zato je zanjo pripravljena plačati več kot za marsikateri kos oblačila. Ženske danes izbirajo torbice glede na svoj slog oblačenja, način življenja in glede na odnos do statusnih simbolov. [1]

OBLIKE TORBIC:

- Bagetna torbica
- torbica Chanel
- čebrastatorbica
- torbica Kelly
- torbica Birkin
- kurirska torbica
- torbica Malha
- nahrbtnik
- mošnjiček
- škatlasta torbica
- velika oglata torbica
- torbica brez ročaja
- torbica Freitag
- torbica Grošel
- kultne torbice

MOŠNJIČEK

Mošnjiček je mehka majhna torbica, ki je zgoraj zavezana s trakom kateri pogosto služi tudi kot ročaj torbice.

Nekoč so jih ženskepod obleko, danes pa se manjši mošnjički uporabljajo kot večerne torbice.

Če je usnjen in večji, postane dnevna torbica,ki je podobna malhi.

Malhe – so zelo različnih dimenzij, ki imajo krajši ali daljši ročaj. Nosijo se tik pod pazduho, z daljšim ročajem pa v višini bokov. [1]

Slika 11: Mošnjiček

TKANINE

DŽINS

Večina hlač iz katerih sva naredili mošnjičke so bile kavbojke. Tukaj boste izvedeli o džinsu, česar še prej mogoče niste vedeli.

Džins bo kmalu praznoval svojih 150 let. V začetku je imel namen, da bi iz njega naredili trajne delovne obleke. Iz platna, ki je bilo narejeno iz rjavih vlaken konoplje, so bile oblikovane prve naše kavbojke. Prvotno so bile pritrjene z naramnicami za hlače. V San Francisco je Levi Strauss začel z iskanjem zlata ter se ukvarjal tudi z blagom in materiali. Ugotovil je, da so za rudarje zlata potrebne delovne obleke in takšne dal tudi izdelati. To je bilo rojstvo prvih kavbojk .[7]

Slika 12: Levi Strauss & Co

Slika 13: Levi Strauss

Zgodovina jeans hlač sega že v daljno leto 1873, ko sta bavarski trgovec Levi Strauss in krojač Jacob Youphes patentirala delavske hlače ojačane z zakovicami. Te so bile predhodnica danes vsem znanih Levi's 501. Trpežne hlače so najprej nosili delavci v rudnikih zlata, železniški delavci in kavboji, kasneje pa delavci v tovarnah. V 50. letih prejšnjega stoletja so rahlo spremenjene, postale uniforma mladih in mladih po srcu. Postale so vsestransko oblačilo za prosti čas in svečane priložnosti. Izražajo individualnost, izvirnost in drznost, so simbol uporništv in tesno povezane z modo ter glasbo. Največji modni oblikovalci jih vključujejo v svoje kolekcije tudi v visoko modo.

Jeans hlače so v današnjem času zastopane v omari vsake ženske in moškega.

Izumitelj najvplivnejšega oblačila (»bluejeansa«) Leob Levi Strauss je bil rojen v mestu Buttenheim na Bavarskem v Nemčiji, 26. februarja 1829. Po smrti staršev, je leta 1847, kot 17 letni mladenič, s še dvema sestrama, emigriral v New York. Tam se je pridružil bratoma, ki sta že imela trgovsko podjetje imenovano »J. Strauss Brother&Co.« in pomagal nadaljevati družinsko tradicijo trgovanja.

Januarja 1853 je Levi postal ameriški državljan. Ko se je razširila novica o zlati mrzlic na vzhod, je podjetni Levi odpotoval v San Francisco, z namenom obogateti, čeprav se je že vnaprej zavedal, da to ne bo z zlatom.

Odprl je trgovino pod svojim imenom s pripomočki za rudarje in zlatokope. Uvažal je oblačila, spodnje perilo, dežnike in bale blaga, tudi v sodelovanju s podjetjem Straussovih bratov iz New Yorka ter zalagal manjše trgovine po celi Kaliforniji.

Legenda in literarna pisanja o zgodovini nastanka jeans hlač se razlikujejo.

Po pisanju Little Davida v knjigi VintageDenim, naj bi Leviju Straussu zlatokopi, ki so imeli v svoji opremi poleg krampa in lopate tudi balo tkanine iz rjave jadvovine potožili, da bi nujno potrebovali močne in trpežne hlače, ki bi zdržale napore pri delu in veliko pranj. Poleg tega pa bi morala biti cena primerna za njihov žep. Rudarji so z Levijem stavili, da ne more narediti takšnih hlač, ki bi zdržale razmere v rudniku.

Podjetni Levi je izkoristil rjavo jadvino za izdelavo »neuničljivih« hlač in zmagal. Imenoval jih je »Halboveralls« in jih pod sloganom: »Praktično, trpežno in neuničljivo!« za dolar prodajal zlatokopom (Little, 1996). Potreba po hlačah je bila tako velika, da je ni mogel dohajati.

Jacobu Youphesu, krojaču iz Carson Cityja v Nevadi, ki je te hlače krpal s ponovnim šivanjem, je nekega dne eden izmed kupcev potarnal, da hlače res veliko zdržijo, vendar se vedno začnejo trgati pri žepih in parati po šivih. Zato jih je odnesel h kovaču, ki mu jih je pri žepih ojačal s kovinskimi zakovicami.

Ta način ojačanja hlač se je pokazal kot zelo uspešen in je za Jacoba Youphesa postal zelo donosen posel. Ker pa se je bal, da mu bo to iznajdbo kdo ukradel, jo je sklenil patentirati. Pri tem pa je potreboval finančno močnega partnerja. Obrnil se je kar na samega izdelovalca hlač, na Levija Straussa. Ta je privolil in kmalu sta izum ojačanja hlač okrog žepov z bakrenimi zakovicami tudi zavarovala s patentom. Vpis tega patenta – številka 139, 121 je bil izvršen 20. maja 1873 in tako imamo lahko ta datum za rojstni dan jeans hlač (Little, 1996).

Pod vodstvom Levija Straussa se je takrat začela tudi serijska proizvodnja jeansa.

Slika 14: Zadruga hlač

Po podatkih uradne spletne strani podjetja Levi Straus&co, pa naj bi prvi izdelal hlače krojač Jacob W. Davis, latvijski izseljenec, rojen 1831 v Rigi kot Jacob Youphes. Bil je Straussova redna stranka, ki je kupoval bale blaga za svoj lasten krojaški posel. Nekega dne je prišla v njegovo krojaško delavnico ženska naročiti hlače za svojega velikega moža, ki je vsake hlače med delom zelo hitro uničil. Jacobu je plačala 3 \$ v naprej, z željo da naredi tako močne in trpežne hlače, kot je le mogoče. Jacob je za ojačitev hlač uporabil zakovice, ki jih je običajno uporabljal za konjske odeje in doživel velik uspeh (Levi Struss&co., 2007). Ker so se kmalu pojavili krojači, ki so kopirali njegov izum ga je želel patentirati. Ker pa je bil brez denarja, je leta 1872 pisal Leviju Straussu, mu opisal svoj uspeh in mu predlagal sodelovanje pri patentu. Levi je bil navdušen in 20. maja 1873 so bile jeans hlače z zakovicami patentirane (Levi Struss&co., 2007).

Najprej so hlače šivale ženske na svojih domovih, leta 1880 pa je Levi Strauss odprl svojo proizvodnjo v kateri je Davisa postavil za nadzornika. Slavne 501-ke, takrat poznane kot »XX«, so bile kmalu prodajna uspešnica.

Okoli leta 1907 je Jacob Davis Leviju prodal svoj delež pri patentu in izdelavi hlač, vendar je do svoje smrti ostal nadzornik v tovarni. Umrli je 1908 v San Franciscu. Prve hlače so imele le en zadnji žep z značilno oblikovanim šivom v obliki ptičjih kril in žepek za uro. Zapenjale so se z gumbi, ki so bili na zadnji strani. Imele so tudi gumbe, kamor so se lahko pritrdile naramnice. Zgodba o funkcionalnosti šiva na zadnjem žepu, se je žal tako kot marsikatera druga, izgubila leta 1906 v potresu in požaru, ki mu je sledil.

Hlače so bile izdelane iz modrega 9 unčnegadenim, ki so ga pripeljali iz AmonskeagMillManchestera, New Hampshire.

Od leta 1873 pa do 1890 je imelo podjetje Levi Strauss &co. ekskluzivno pravico izdelovanja hlač. Po poteku patenta je veliko podjetij kopiralo izdelavo hlač. Kljub temu pa je Leviju Straussu &co., zaradi njihovega dobrega tržnega pristopa, uspelo zadržati in utrditi tržišče za jeans hlače do današnjih dni.

1886 hlače dobijo dvojni šiv, ki je prvi nefunkcionalni dodatek ter usnjen našitek na zadnjem delu hlač, ki je zaščitni znak Levi's hlač še danes. Predstavlja dva konja, ki vlečeta hlače vsak v svojo smer in simbolično ponazarjata trpežnost hlač. Legenda pravi, da naj bi Levi res vpregel dva konja, ki sta vlekla hlače vsak v svojo smer in hlače so ostale nepoškodovane.

Od kod prihaja številka 501, si še vedno niso enotni, naj pa bi predstavljala serijsko številko uporabljenih zakovic. Podjetje je izdelovalo tudi hlače s številko 201, ki so bile cenejša verzija.

Slika 15: Buckanje

Prve hlače se niso imenovalje jeans temveč »waistoveralls«, saj so se večinoma nosile preko običajne obleke, kot zaščita pred poškodbami spodnjih oblačil. Po letu 1900 so se enostavno preimenovalje v »overalls« in ljudje so jih začeli nositi kot običajne hlače.

1901 so dobile drugi zadnji žep, ki je bil namenjen čekovni knjižici.

Leta 1902 je Strauss umrl, podjetje pa je prevzel njegov nečak.

Levi's 501 so se do danes le malo spremenile.

1922 so prišli zankice za pas, gumbi za naramnice pa so še ostali na hlačah. Denim za izdelavo hlač so kupovali samo še od podjetja Cone Millsa, North Carolina.

1927 Cone Mills izdeluje 10 unčnidenim samo še za podjetje Levi Strauss &co.

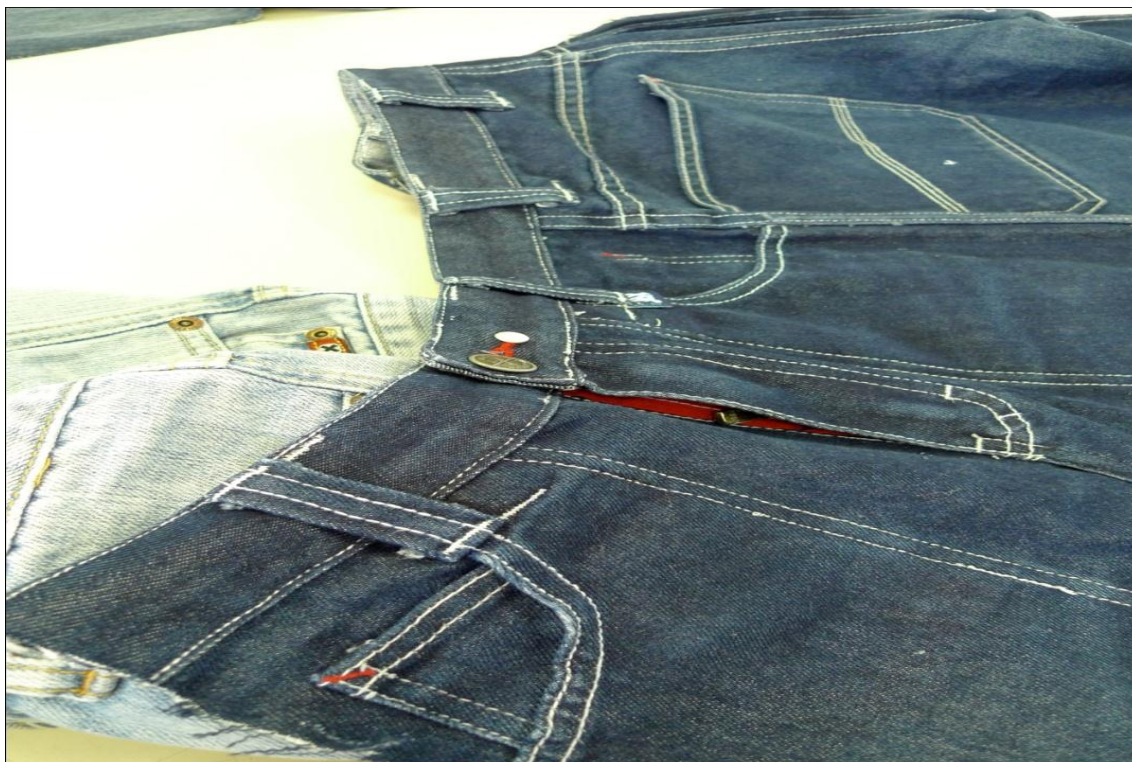
1936 so na zadnji žep prišli rdečo znamkico z belim napisom Levi's®.

1973 so umaknili gumbe za naramnice. V primeru, da bi naramnice kakšen moški želel nositi, so se gumbi lahko enostavno pritrdili.

Med drugo svetovno vojno, ko je primanjkovalo materiala so odstranili večino dodatkov: gumbe za naramnice, zakovico v koraku, žepok za uro, okrasni šiv na zadnjih žepih.

1943 so šiv na zadnjih žepih v obliki ptičjih kril zakonsko zaščitili.

Za izdelavo jeans hlač so uporabljali tkanino denim. Je ena najstarejših vrst tkanin. Legenda in dejstva o izvoru se prepletata. Pascale Gourguet-Ballesteros raziskovalec iz Musee de la Mode et du Custum in Paris je naredil nekaj zanimivih raziskav. V 17. stoletju je v Franciji obstajala tkanina znana kot »Serge de Nimes«, ki je bila zelo odporna, težka bombažna tkanina barvana z indigom¹ in tkana v večveznem kepru, imenovanem Serge in je izvirala iz francoskega mesta Nimes, od koder tudi ime.

Slika 16: Hlače

V istem času je v Franciji obstajala tudi tkanina, znana pod imenom »Nim«. Obe tkanini sta bili delno sestavljeni iz volne (Essl, 2001, Little, 1996).

Tkanina »Serge de Nimes« pa je bila v Angliji poznana že pred 17. stoletjem.

Vprašanje je ali je bila ta tkanina izvirno iz Francije ali je bila to popolnoma druga tkanina z istim imenom (Levi Strauss &co., 2007).

Tudi glede imena »denim« še vedno ostajajo vprašanja. Tkanina »Serge de Nimes« je bila delno sestavljena iz svile in volne, denim pa je bil vedno iz bombaža. Obe tkanini sta bili tkani v vezavi keper. Zgodovinarji predvidevajo, da je povezava med tkaninama le v imenu. Ne ve se ali je izvirno ime denim pomenilo tkanino, podobno tkanini sestavljeni delno iz volne imenovani nim, ali se je ta beseda narobe prevedla iz imena »Serge de Nimes«.

Da je zmeda še večja je obstajala v istem času tudi tkanina imenovana »jean«, ki je bila sestavljena iz mešanice bombaža, lana in/ali volne. Izdelki iz te tkanine so bili zelo cenjeni, zaradi vzdržljivosti celo po mnogih pranjih (Novak, 2002).

Izhaja iz Italijanskega mesta Genova, po katerem naj bi se ta tkanina imenovala »jean« (Genua, Jenua, Dženua) (Essl, 2001). Bila je zelo popularna in v 16. stoletju so jo v velikih količinah izvažali v Anglijo. Zaradi velikih potreb so jo kmalu začeli izdelovati tudi tam in sicer v mestu Lancashireu. V 18. stoletju je bila ta tkanina iz čistega bombaža za izdelavo moških oblačil, ki so vzdržala mnogo obremenitev.

Konec 18. stoletja so ameriške tkalnice začele proizvajati denim v manjšem obsegu v lastnih podjetjih. Bombažno platno je postalo pomemben produkt ameriške tkalske industrije. V tkalnici v Massachusettsu so tkali obe platni – denim in jean.

Popularnost denima pa je naraščala. Po izgledu je bil zelo podoben jeanu, vendar močnejši in dražji. Razlika med denimom in jeanom je le ta, da je jean tkan iz obarvane osnove in votka, pri denimu pa je obarvana le osnova.

Za denim lahko rečemo, da je to ameriška tkanina, čeprav izhaja iz Evrope.

1912 podjetje Levi Strauss &co dobi velikega konkurenta Henryja Davida Lee-ja, ki na tržišče pošlje svojo znamko jeansa, imenovano Lee jeans. Največji uspeh je dosegel z delavskimi hlačami ter jopičem. 1913 je izdelal oblačilo v enem imenovano Lee Union – All, ki jih je leta 1917 naročila ameriška vojska za svojo pehoto v prvi svetovni vojni.

V dvajsetih letih dvajsetega stoletja je prvi uvedel zadrgo (Lee jeans, 2003).

Leta 1924 je predstavil hlače predhodnice modela Lee Riders, ki so bile za razliko od Levisovega 10 unčnegadenima, narejene iz 13 unčnegadenima in so bile namenjene pomorščakom in gozdarjem.

Po koncu 2. svetovne vojne so hlače iz denima izgubile delavski značaj, nositi so jih začeli stari in mladi, predvsem v prostem času.

V 50. letih, ko se je povojna Amerika razcvetela, je družba Levi Strauss &Co. začela prodajati svoje izdelke masovno po ZDA. Izdelali so verzijo hlač z zadrgo in jo poimenovali 501Z.

»Leviske« so se pojavile tudi v ameriških kavbojskih filmih, v katerih so igrali veliki zvezdniki, kot so John Wayn in Garry Cooper, Marlon Brando, James Dean, Elvis

Presley... Postale so sinonim neodvisnega življenja, grobega in prijaznega ter poštenega individualizma.

Mladi fantje so začeli posnemati slavne igralce. Sprane kavbojke, nazaj počesani lasje, daljši zalizki in zapeljiv pogled ter cigareta v ustih, postane magnet za poglede deklet.

Slika 17 : Predelane hlače

V 60. letih se je ime »overalls« (pajac/delovna obleka) spremenilo v »jeans«. Zakaj se je beseda »jeans« začela uporabljati ni popolnoma znano, lahko je izpeljanka iz besede »Genoese«, kar pomeni tip hlač, ki so jih nosili mornarji iz mesta Genova (Italija), ali pa iz imena »jean«, ki označuje tkanino, iz katere so poleg denima, izdelovali to vrsto hlač.

V Evropo je jeans prodril v petdesetih letih 19. stoletja. Prve jeans hlače so v Evropi začeli izdelovati v podjetju »Firma Luise Hermann FabrikfürBerufskleidung«. Albert Sefranek je sklenil kupčijo z ameriškimi vojaki in za šest steklenic žganja kupil šest

kosov hlač izvirnega ameriškega jeansa različnih velikosti in tako prišel do originalnega kroja. Najprej jih je izdeloval iz keper tkanine, barvane z indanthren barvili, ki je bila namenjena izdelavi delovnih oblačil. Vendar zaradi odlične barvne obstojnosti blaga hlače tudi po več pranjih niso dosegle značilnega spranega videza (»used look«).

Sredi 50-ih let je Sefranek uvozil tkanino denim iz Amerike ter pričel z izdelavo lastnega jeansa pod tržnim imenom »Mustang« (Essl, 2001, Mustang, 2007).

Prva Italijanska znamka je Rifle, ki sta jo ustanovila brata Gulio in Fiorenzo Fratini leta 1958 in je še danes zelo popularna.

Francoz Rica Lewis je za izdelavo hlač uporabil modro platno za žimnice. V Angliji pa je bilo prvo podjetje Mooris Cooper Overalls, katerega ime leta 1951 spremenijo v Lee Cooper.

Konec 60-ih let so v Evropi prenehale veljati uvozne omejitve izdelkov iz Amerike in izdelki iz jeansa, znamk Levi's, Lee, Lois in Wrangler, so bili širše dostopni. Čeprav je bilo na tržišču že kar nekaj evropskih znamk so bile ameriške še vedno najbolj zaželeno.

V 70-ih letih se je proizvodnja jeansa zelo razširila. Proizvajalci so skušali s pomočjo reklame prebivalstvu vsiliti nov stil življenja.

Ameriške firme so se želele razširiti na evropsko tržišče, saj je bila evropska gospodarska rast stimulirana z oblikovalskimi inovacijami, novimi vlakni, novo izdelavo in novimi prodajnimi prijemi v tistem času v velikem razmah.

V začetku osemdesetih je bilo na trgu veliko variant jeansa in ljudje so se ga že malo naveličali. Modni oblikovalci so jeans spreminjali do nerazpoznavnosti, vendar se je ta trend sredi 80-ih let ustavil in jeans se je ponovno vrnil v klasično, preprosto obliko. Prodaja je padla, posledično pa tudi proizvodnja. Z odkritjem kislinkega pranja med letoma 1986/87 je jeans zopet pridobil na popularnosti in proizvodnja je ponovno narasla.

V novem tisočletju je moderno skoraj vse. Ozke hlačnice iz osemdesetih, v kombinaciji z dolgimi tunikami, široke hlačnice, kapri in sedemosminske dolžine,

kratke hlačke, Bermude, visoki ali nizki pasovi, hlačnice na zvon in letos ponovno kombinezoni (»overalsi«).

Lahko je moder, črn, surov, barven, črtast, kombiniran s krznom, usnjem ali bleščicami. Najbolj zaželeni efekti so obrabljenost na stegnih in zadnjici, vezenje in potiski.

Fino obdelan jeans uporabljajo tudi v visoki modi in v elegantnejših kolekcijah srednjega in višjega cenovnega razreda tako za moške obleke, ženske kostime, bluže, obleke, hlače, krila in z lurexom celo večerne toalete.

Denim se je prebil tudi v čevljarsko industrijo in med modne dodatke. Uporabljajo ga za ženske škornje, elegantne čevlje, sandale, »casual« obuvala, športne in otroške čevlje ter pasove, kape, nahrbtnike, nakit in torbice.

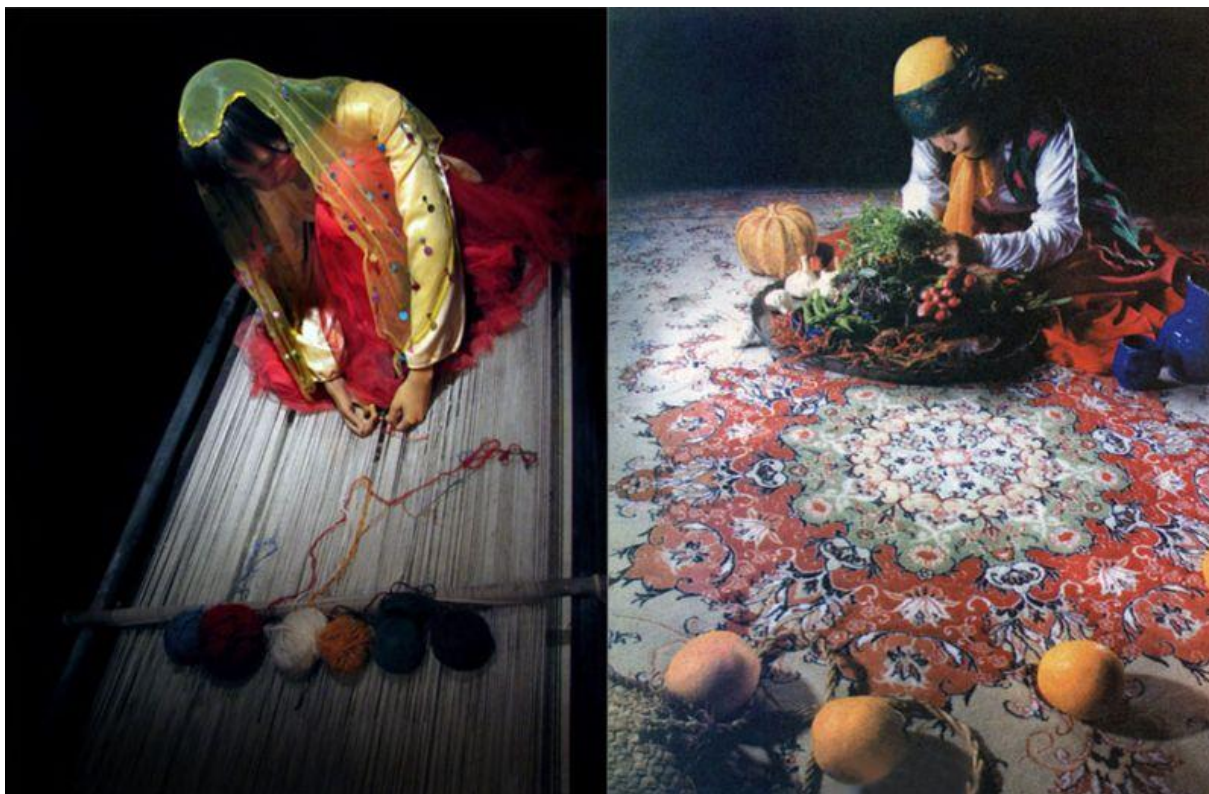
PREPROGA

Nastanek prve preproge bo žal za vedno ostal skrivnost. Kljub temu pa je usoda preproge v preteklosti prehodila dolgo pot. Sprva je krasila prestole in mize princev ter veljala za njihovo najdragocenejše darilo evropskim dvorom. Nato je bila spet obešena na steno in čaščena kot umetniško delo, za katero so sultani in šahi ustanavljali mestne delavnice in sami nadzorovali naročila. Preproga je bila tudi koristna oprema za šotore, jure in kubitke ali pa je služila kot odeja in okras za konja ali velbloda. Skrbela je za topla tla in zakon namesto vrat ali pa je ločevalni del šotora od ostalega prostora kot predelna stena.[5]

Davno so začeli preproge tkati in vozlati nomadi na majhnih statvah, ki so jih naložili na konja, velbloda ali osliča. Preproga je imela posebno nalogo. Bila je v centru šotora, kjer se je odvijal pomemben del nomadskega življenja. Zato je bila njeni izdelavi posvečena velika pozornost, čeprav so jo pogosto izdelovali brez natančne predloge. [6]

Slika 18: Nomadska preproga

Slika 19: Izdelava preproge in končni izdelek (Orientalska preproga)

Slika 20: Orientalska preproga

PRAKTIČNI DEL

V tem poglavju boste izvedeli kako smo iz navadnih skic naredili izdelek. Kot smo že povedali, smo najprej pričeli z zbiranjem hlač, ki smo jih zbirali kar nekaj časa. Dobili smo kar lepo število »kavbojk«, ki smo jih pričeli zlagati in oblikovati v nekaj novega.

Zelo zanimivo nam je bilo razrezane dele jeansa kombinirati med seboj po barvah in oblikah.

Pomagali sva si tudi z risanjem skic in detajlov...

Naše zamisli so počasi s pridnim delom pričele dobivati nove oblike ...

Slika 21: Predelava hlač

Slika 22: Buckanje hlač

Slika 23: Buckanje hlač

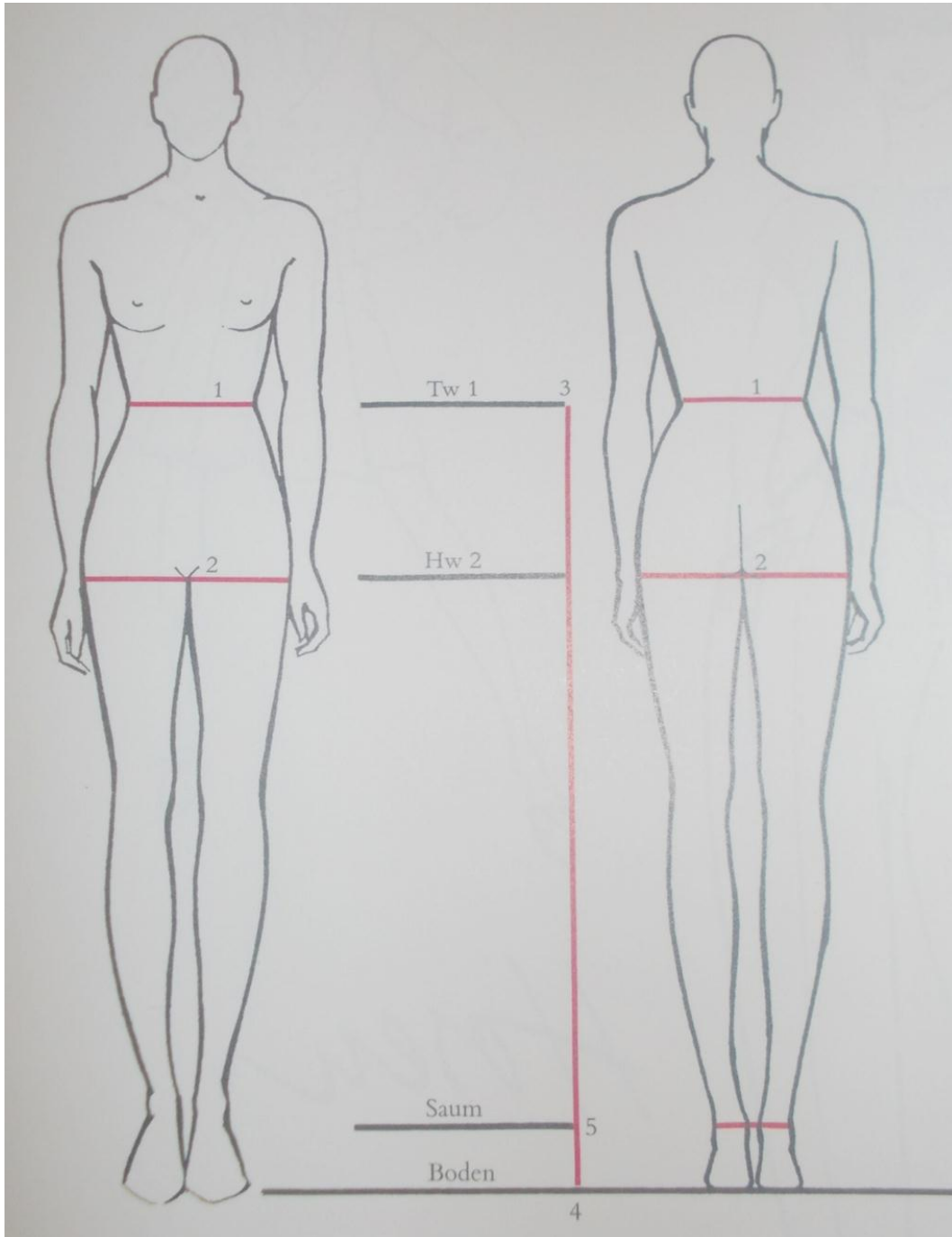
Slika 24: Predelava hlač

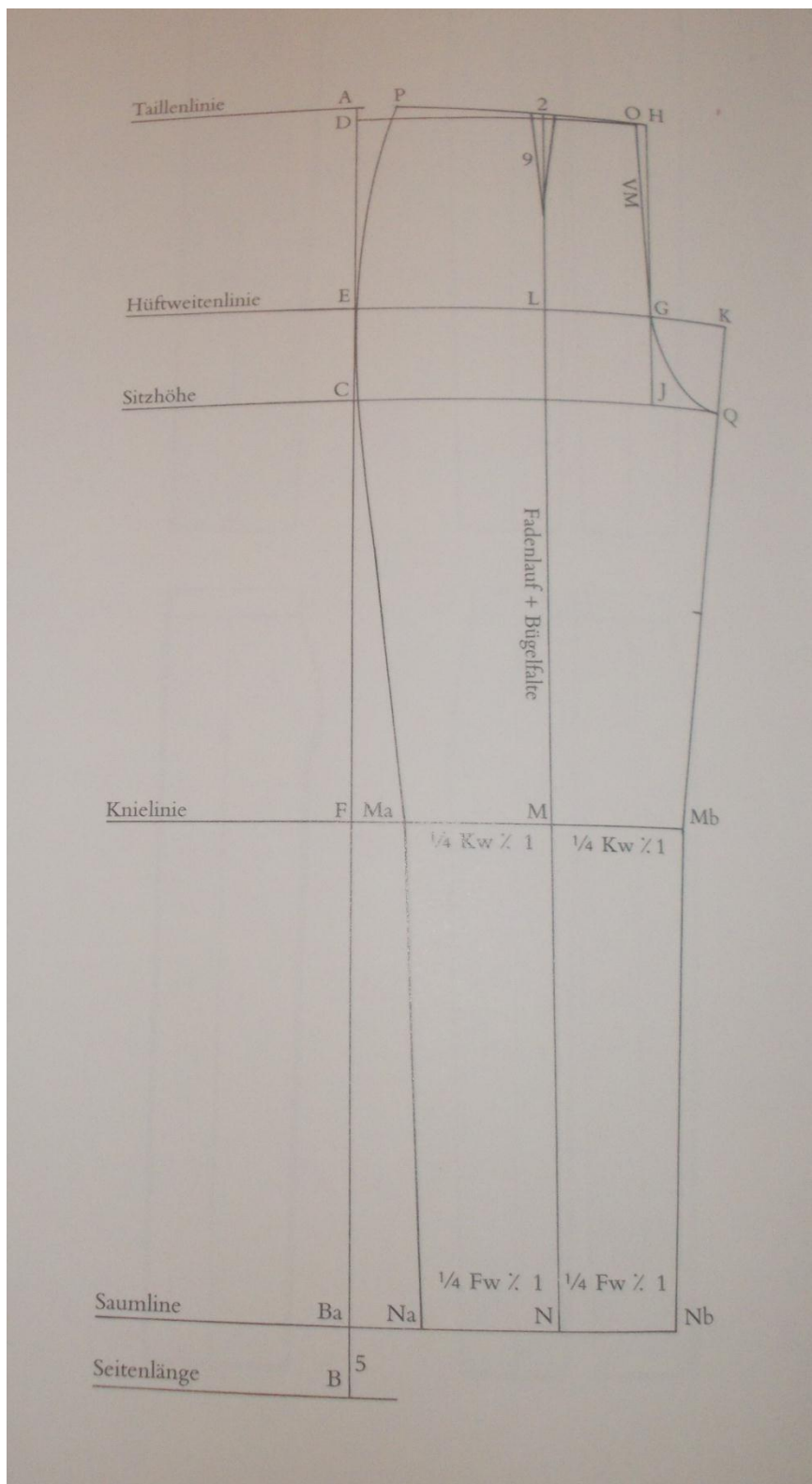
Slika 25: Predelava hlač

KROJENJE

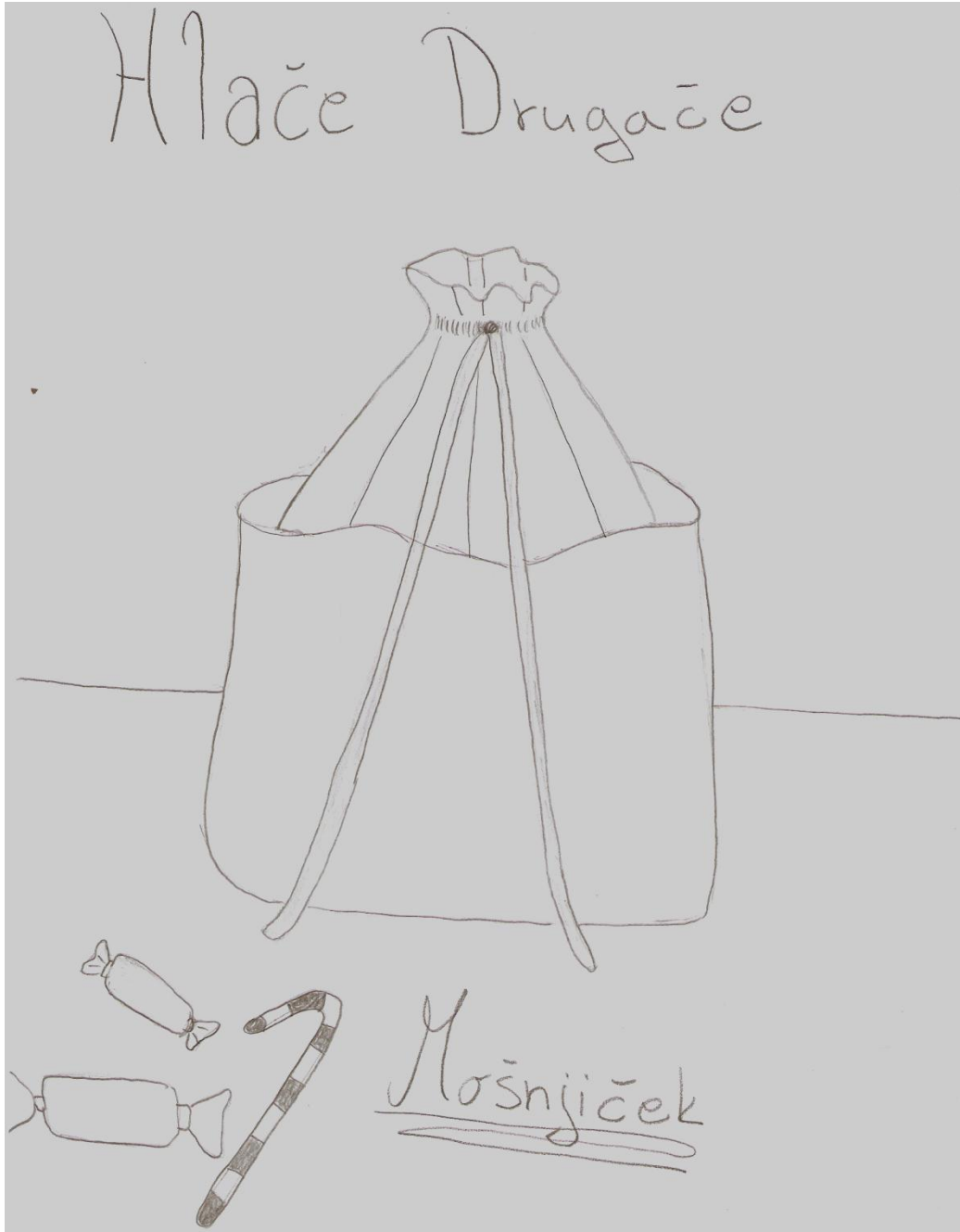
Slika 26: Kje vzeti mere za hlače[2]

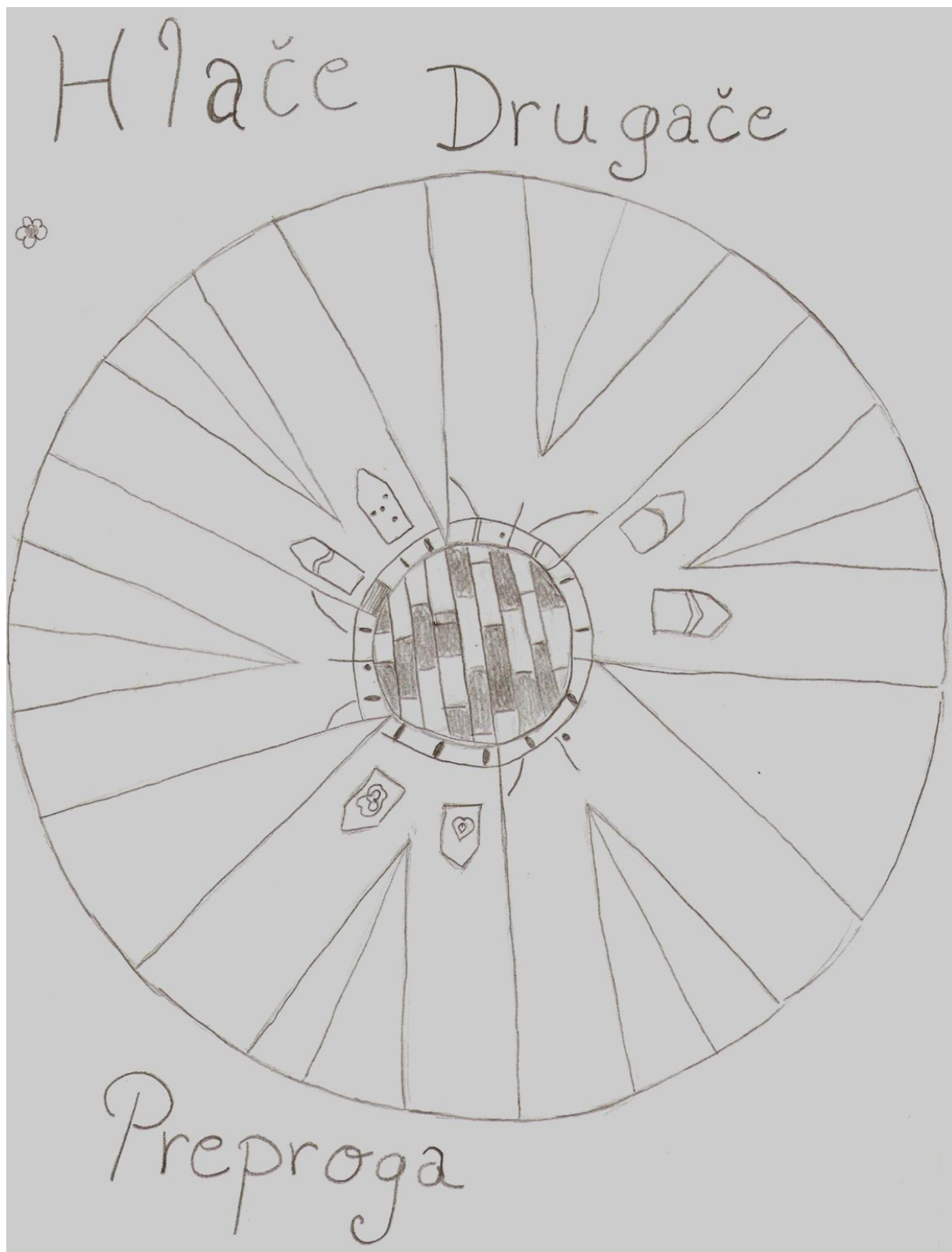
Slika 27: Osnovni kroj hlač[2]

SKICE

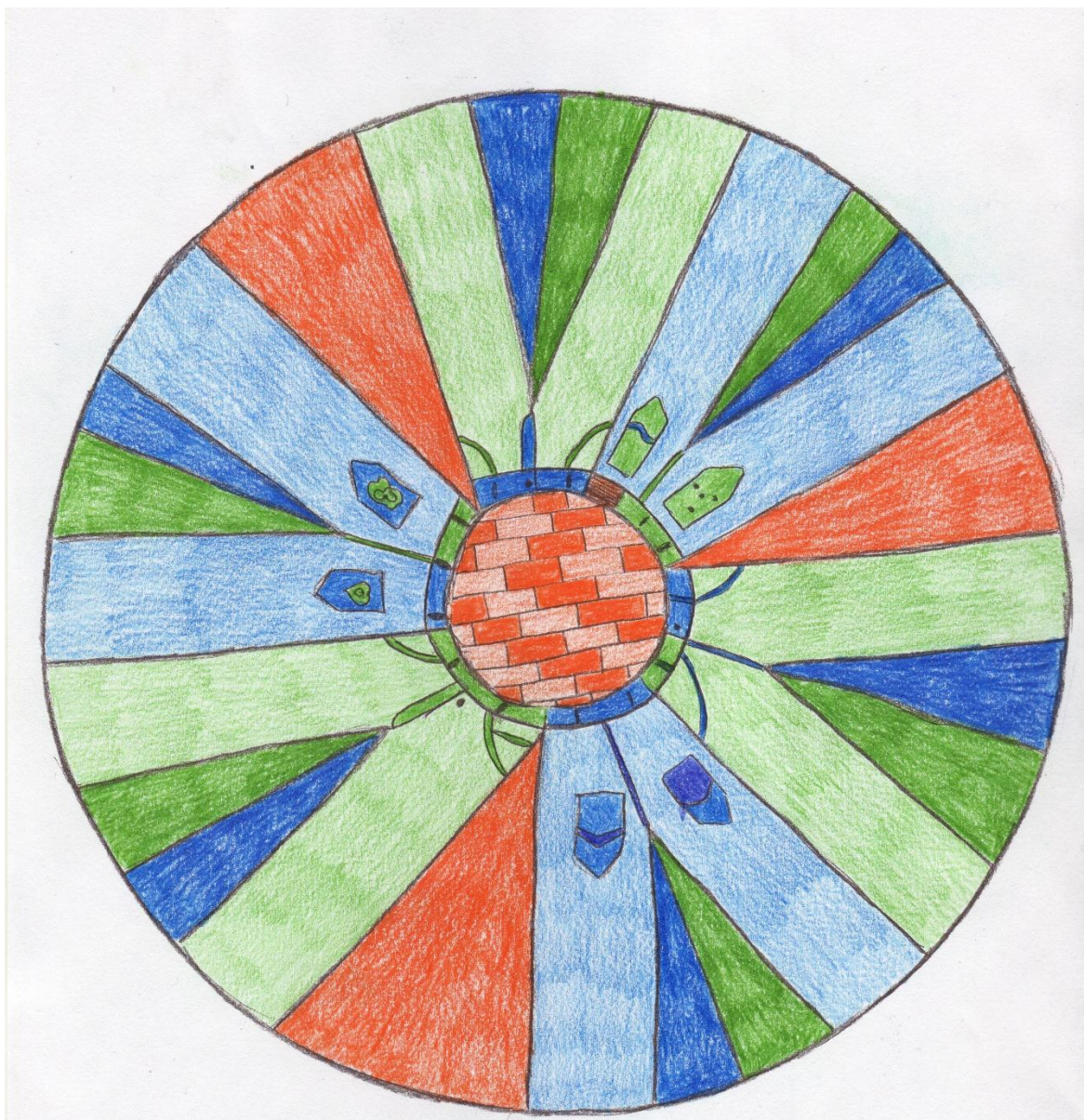
Slika 28: mošnjiček

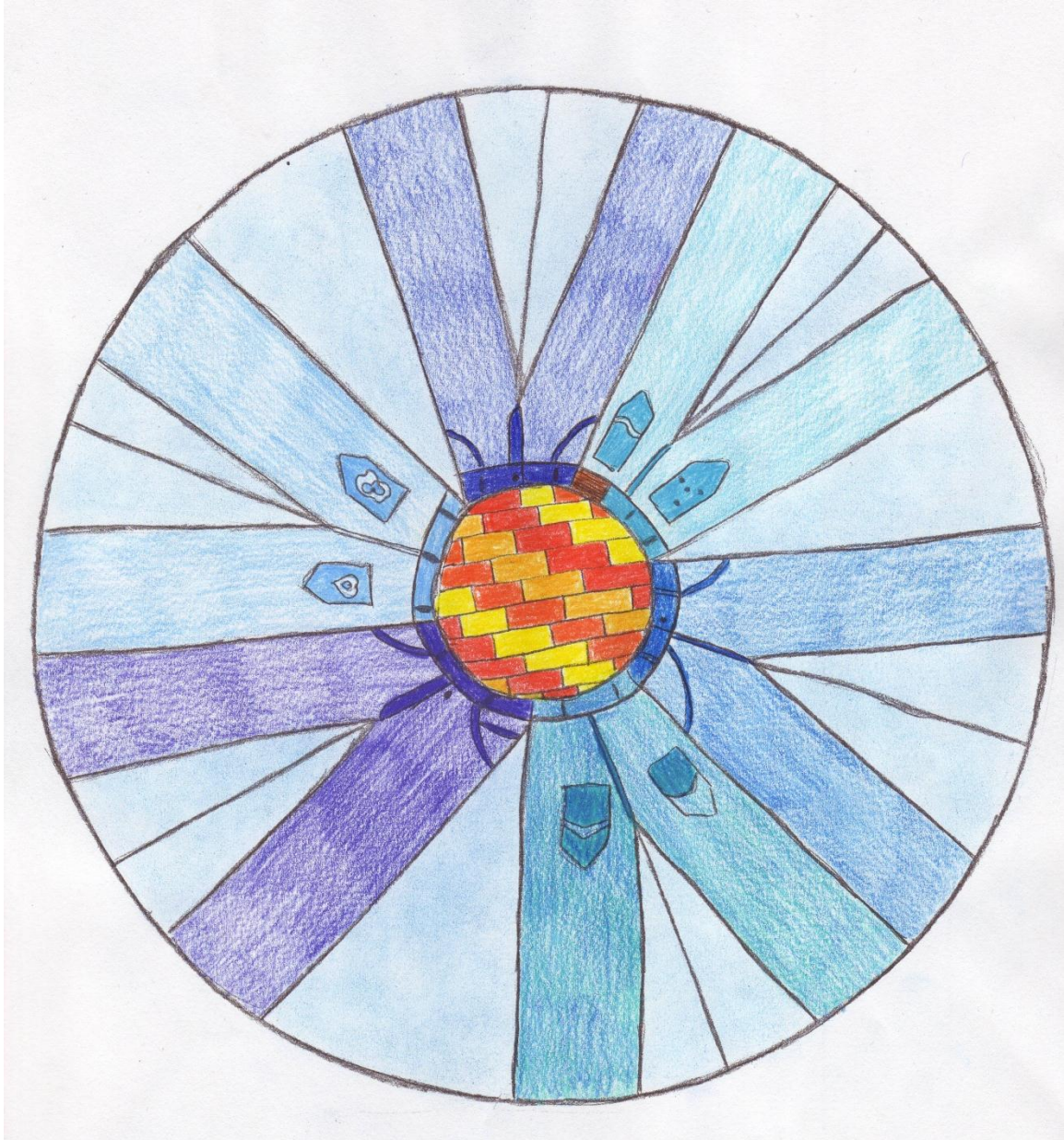
Slika 29: Preproga

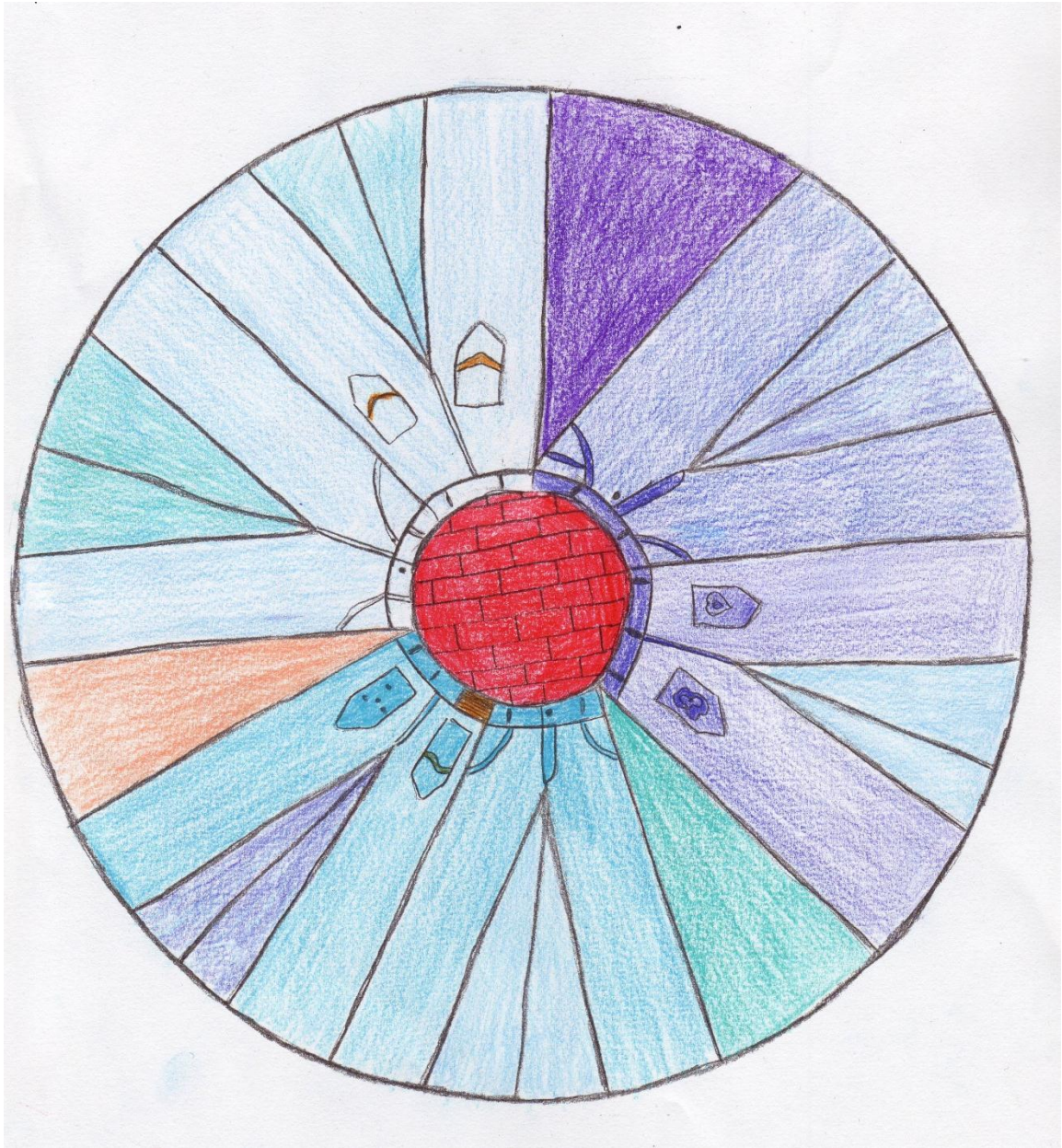
Barvne različice

Slika 30: Barvna varianta

Slika 31: Barvna varianta

Slika 32: Barvne variante

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Vinovacijskem predloguz naslovom **Hlače drugače** smo si za izhodišče naloge izbrali izdelavo preproge, v kateri so uporabljene stare ponošene hlače.

Ravno zaradi družbene odgovornosti si za izdelavo preproge nismo izbrali novih hlač ali kakšne nove surovine, temveč hlače, ki bi jih posamezniki upamo zavrgli v zabojnike s tekstilom, ki stojijo v zbirnih centrih za ločeno zbiranje odpadkov.

Najprej smo pričeli z zbiranjem starih hlač prijateljev in prišli do kupa starih kavbojk. Sprva smo sicer želeli uporabiti hlače vseh vrst in kvalitet, ki niso več za uporabo, oziroma jih stranke ali lastniki odvržejo iz takšnih ali drugačnih razlogov a smo kot odpaden produkt dobili le jeans hlače - po domače kavbojke. Bili smo prijetno presenečeni, ko smo pričeli dobivati kar ogromno količino hlač svojih prijateljev in znancev, sorodnikov in neznancev. Skoraj vsak nam je prinesel vsaj en par kavbojk. Prinašali pa so nam tudi po več kavbojk naenkrat iz česar smo sklepali, da so jih domakar nekaj časa hranili pri sebi.

Menimo, da so se posamezniki sicer težko ločili od svojih hlač, hkrati pa so v svoji omari naredili prostor za nove stvari.

Iz zavrženih hlač smo tako poizkusili narediti nekaj novega. Najprej smo na spletu in v knjigah pregledali, kakšni izdelki iz odpadnih hlač že obstajajo in nato pričeli z risanjem skic in iskanjem novih in zanimivih idej.

Razmišljali smo o marsičem in se na koncu odločili za veliko preprogo, s premerom 2 - 3 metrov, ki bi bila primerna za ponovno uporabo. Dobrodošla in še posebej družbeno odgovorna se nam je zdela ideja, da bi preprogo lahko uporabili v kakšnem vrtcu, otroški bolnici ali na zabavi,...

ZAKLJUČEK

Spoznali smo, da je zelo dolga pot od ideje, skice do nastanka neke nove stvari, pri kateri je najbolj pomembna vztrajnost in moč volje do dela. Naučili smo se, da iz preprostih stvari kot so hlače lahko naredimo bistveno več kakor pa si predstavljamo. Spoznali sva to, da iz hlač ki so pospravljene v omari lahko naredimo nekaj čisto drugačnega. Lahko naredimo veliko stvari a mi smo se odločil, da bi poskusili narediti veliko preprogo ter nekaj manjših dodatkov. Iskreno se zahvaljujemo profesorici za veliko pomoč in spodbujanjem in zahvaljujemo se vsem, ki so nam dali ne uporabne hlače in s tem omogočili uspeh naše naloge, ki sva jo naredile z veseljem hvala res vsem.

Slika 33:

VIRI IN LITERATURA

Knjižni viri:

- (1) OBLEKA-KAJ,KDAJ,KAKO,Lea PISANI,2010,NUK LJUBLJANA
- (2) Systemschnitt I, Jutta JANSEN in Claire RUDIGER,1994,Berlin
- (3) Fachwissenbekleidung, H. Eberle, H. Hermeling, M. Hornberg, D. Menzer, W. Ring, 1993,Wuppertal
- (4) Enciklopedija Mode, Georgina O Hara, 1994, Ljubljana
- (5) Adrian K. , Wilhelm HeyneVerlag, Munchen, 1993
- (6) Formenton F., Oriental Rugs and Carpets, The Hamly Publishing, London, 1997

Internetni viri:

- (7) DŽINS <http://www.jeans-trends.net/geschichte-jeans-erfinder.html>,